

KVALITETSDEKLARATION

Analys och statistik om befolkningens utbildning

”Internationell rörlighet för utbildning bland unga i
Sverige”

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Befolkningens utbildning

Produktkod

UF0549

Referenstid

2014: Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte

2013/14: Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå

2012/13-2015/16: Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	7
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med undersökningarna är att göra analyser om befolkningens utbildning. Det finns för närvarande ingen källa för jämförbar statistik på EU-nivå av rörlighet inom grundläggande yrkesutbildning. Det saknas även statistik gällande ungdomars rörlighet för utbildningssyfte i allmänhet. För att undersöka om befintlig statistik gick att komplettera med urvalsundersökningar till hushåll och individer genomfördes 2014 en pilotundersökning bland 16 EU-länder på initiativ av den europeiska statistikbyrån Eurostat.

Statistiken skulle därutöver ge en övergripande bild av rörligheten inom den högre utbildningen utifrån befintlig registerstatistik.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

Statistik användarna ville ha information om rörligheten inom olika utbildningsformer i Sverige samt hur Sverige står sig i förhållande till de europeiska riktmärkena och i förhållande till andra länder.

Huvudanvändaren av statistiken är Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) som behövde informationen dels för att kunna påverka vilka riktmärken som finns på EU-nivå, dels för att kunna bedöma hur Sverige ligger till i förhållande till riktmärkena. Riktmärkena utgör indikatorer som bland annat följs upp i budgetpropositionerna. Andra användare är nationella myndigheter som arbetar med mobilitet för lärande, främst Universitets- och högskolerådet och Universitetskanslersämbetet.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken omfattar information om andelen:

- med en fullföljd gymnasial yrkesutbildning som varit utomlands inom ramen för sina gymnasiestudier
- med en eftergymnasial utbildning på minst två år som varit utomlands inom ramen för sina studier
- unga vuxna som någon gång varit utomlands för icke-formellt lärande.

Därutöver omfattas information om vistelsen utomlands varit i en skola eller på en arbetsplats samt hur länge vistelsen varit. För informellt lärande ingår även information om vilken typ av aktivitet det handlar om.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen kan delas in i tre delpopulationer:

- personer folkbokförda i Sverige med en fullföljd gymnasial yrkesutbildning från Sverige

- personer folkbokförda i Sverige med en fullföljd eftergymnasial utbildning på två år eller längre
- samtliga unga i åldern 18-34 år som är folkbokförda i Sverige.

Målpopulationen i *enkätundersökningen* var samtliga unga i åldern 18-34 år som var folkbokförda sommaren 2014 när urvalet drogs. Genom enkätfrågor (självskattning) delades målpopulationen in i två grupper:

- personer med fullföljd gymnasial yrkesutbildning (frågor om rörlighet inom ramen för den gymnasiala yrkesutbildningen)
- personer som vid tidpunkten för undersökningen studerade på eftergymnasiala utbildningar på minst två år eller som redan hade en examen från en sådan utbildning (frågor om rörligheten inom ramen för den eftergymnasiala utbildningen).

Samtliga unga i åldern 18-34 år var målpopulation för frågor om rörlighet för icke-formellt lärande.

Målpopulationen för den *registerbaserade statistiken om rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå* var samtliga med en gymnasial utbildning från något EU-land som tagit en examen från en eftergymnasial utbildning på minst två år (såväl studier vid högskola/ universitet som andra utbildningsformer) oavsett land för den eftergymnasiala utbildningen. Målpopulationen överensstämmer väl med intressepopulationen.

Målpopulationen för den *registerbaserade statistiken om rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå* var samtliga som tagit en examen på högskolans grundnivå för första gången i Sverige, exklusive inresande studenter. Målpopulationen är snävare än intressepopulationen då den endast avser personer med en examen från en svensk högskola (observera att andra eftergymnasiala utbildningar inte ingår) som genomfört en del av sin utbildning utomlands. Dessutom ingår enbart personer som tagit en examen för första gången, vilket exkluderar personer med examen på forskarnivå.

Såväl mål- som observationsobjekt var individer.

1.2.2 Variabler

Målvariabel *rörlighet inom ramen för den gymnasiala yrkesutbildningen*. Den viktigaste intresse- och målvariabeln var andelen personer med en fullföljd gymnasial yrkesutbildning som varit utomlands inom ramen för den gymnasiala yrkesutbildningen (endast vistelser på två veckor eller längre).

Målvariabel *rörlighet inom ramen för fullföljda eftergymnasial utbildningar*. Den viktigaste intresse- och målvariabeln var andelen personer med en fullföljd eftergymnasial utbildning på minst två år som varit utomlands en del eller hela utbildningen (endast vistelser på tre månader eller längre). Målvariabeln i *enkätundersökningen* och i den *registerbaserade statistiken om rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå* överensstämde väl med intressevariabeln. Målvariabeln i den *registerbaserade statistiken om rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå* omfattade endast rörlighet som en del av utbildningen – uppgift om andelen som tagit en hel examen utomlands saknas.

Målvariabel *rörlighet för icke-formellt lärande*. Den viktigaste intresse- och målvariabeln var andelen unga som deltagit i icke-formellt lärande utomlands.

Målvariabel *total rörlighet för formellt och icke-formellt lärande*. Den viktigaste intresse- och målvariabeln var andelen personer som varit utomlands minst en gång för formellt- eller icke-formellt lärande (vistelser på minst två veckor inom ramen för formellt lärande).

Observationsvariablerna utgörs av svaren på intervjufrågorna i blanketten. Utifrån dessa härleds sedan de målvariabler som ingår i det slutgiltiga observationsregistret.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av antal och andel personer. För *enkätundersökningen* beräknas statistikens osäkerhet med hjälp av skattade standardavvikelser (95-procent konfidensintervall).

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas för de olika populationerna. Resultaten från *enkätundersökningen* redovisas därutöver uppdelat på kön, åldersgrupper, inrikes/utrikes född och utbildningsnivå enligt enkät.

1.2.5 Referenstider

Referenstiden för *enkätundersökningen* var rörlighet till och med år 2014 för unga som sommaren 2014 var 18-34 år gamla.

Referenstiden för den *registerbaserade statistiken på EU-nivå* var rörlighet till och med läsår 2013/14 för examinerade 2013/14.

Referenstiden för den *registerbaserade statistiken på nationell nivå* var rörlighet till och med aktuellt läsår för de som examinerats för första gången det läsåret. Läsåren som ingick var 2012/13-2015/16.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Statistiken som bygger på denna undersökning håller god kvalitet.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Eurostats statistik är behäftad med stora kvalitetsproblem. Dels skiljer sig länderna i vilka utbildningsformer som inkluderas i statistiken, dels finns ett mycket stort bortfall då alla länder inte rapporterar några uppgifter.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Statistiken som bygger på denna undersökning håller god kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som har störst betydelse för statistiken är urval (detta gäller endast enkätundersökningen, där ett specifikt urval undersökts), bortfall (beror på att svar helt eller delvis saknas för vissa personer i urvalet) samt mätning (beror främst på att frågor eller svar missförstås).

2.2.1 Urval

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Statistiken är behäftad med osäkerhet då den baseras på en urvalsundersökning. Statistiken redovisas därför med ett 95-procents konfidensintervall, vilket är ett mått på det spann inom vilket det sanna värdet finns med 95 procent säkerhet. Som exempel kan nämnas variabeln rörlighet inom eftergymnasial utbildning på minst två år. Bland de som läst eller läser en minst sådan utbildning hade 6 procent läst delar eller hela programmet utomlands med en felmarginal på ± 2 procent. Detta ger ett konfidensintervall från 4 till 8 procent (det sanna värdet ligger därmed inom detta intervall med 95 procent sannolikhet).

Urvalsramen bestod av cirka 2 142 097 personer mellan 18 och 34 år juni/juli 2014. Urvalsramen stratifierades efter kön och åldersklasser (femårsklasser förutom gruppen 18-19 år). Den urvalsstorlek som beslutades var 10 000 personer. I en urvalsundersökning är alltid skattningarna påverkade av fel beroende på att endast en delmängd (ett urval) av populationen studeras. Detta fel kallas urvalsfel. Denna slumpmässiga osäkerhet kvantifieras i form av konfidensintervall, som beräknats med hjälp av ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram, ETOS.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Undersökningen är en totalundersökning, därför förekommer inget urvalsfel.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Undersökningen är en totalundersökning, därför förekommer inget urvalsfel.

2.2.2 Ramtäckning

En generell problematik i ramtäckningen är att intressepopulationen avser samtliga invånare i Sverige som uppfyller vissa kriterier, t.ex. i en viss åldersgrupp. Uppgifter finns dock endast för den folkbokförda befolkningen, vilket leder till undertäckning i målpopulationen jämfört med rampopulationen. Personer som ej längre är varaktigt boende i Sverige utgör övertäckning på riksnivå. Undertäckningen är större ju större invandringen är aktuellt år. Utgångspunkt för målpopulationen är i det följande den folkbokförda befolkningen.

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Ramtäckningen bedöms som god.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Ingen information finns tillgänglig om ramtäckningen i de olika länders undersökningar som ligger till grund för Eurostats statistik.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Ramtäckningen bedöms som god. Uppgifter om examinerade för första gången kommer från universitetens/högskolornas studieadministrativa register, som även ligger till grund för årsredovisningar och i förlängningen påverkar universitetens och högskolornas anslag. Examensuppgifterna i högskolestatistiken omfattar endast uttagna examensbevis som har rapporterats till SCB. Studenter som avslutat sin utbildning, men som inte har tagit ut examensbevis, kommer definitionsmässigt inte med i statistiken.

2.2.3 Mätning

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Det har inte gjorts några studier över eventuella mätfel, men enkäten har utformats och mättekniskt granskats med syftet att minimera risken för mätfel. Några problem har dock visat sig vid analysen av det inkomna materialet.

Andelen utrikes födda som varit utomlands inom ramen för sin formella utbildning kan vara något överskattad. Vissa har räknat med sin utbildning som de haft med sig från sitt hemland innan de flyttade till Sverige. Det framgick inte av frågeformuläret att enbart utbildningar som genomförts i ett annat land än gymnasieutbildningen skulle räknas med. Inga åtgärder har vidtagits för att i efterhand minska detta mätfel.

Andelen som deltagit i icke-formella utbildningsaktiviteter utomlands kan vara något överskattad. Här tyder en del kommentarer på att en del av aktiviteterna egentligen tillhör den formella utbildningen. Inga åtgärder har vidtagits för att i efterhand minska detta mätfel.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Ingen information finns tillgänglig om eventuella mätproblem i Eurostats statistik.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Inga studier har genomförts särskilt för att undersöka eventuella mätfel men inget finns som tyder på att det skulle förekomma mätfel som påverkar statistiken nämnvärt.

2.2.4 Bortfall

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Det var 4 300 personer som svarade på undersökningen, vilket motsvarade en svarsandel på 43 procent. Bortfallet i undersökningen var 57 procent. För att försöka reducera eventuella bortfallsskevheter har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. Storleken på kvarstående skevheter orsakade av bortfallet är dock svåra att mäta.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Antal studerande som tagit en examen inom minst två-åriga eftergymnasiala utbildningar i ett annat land, som tas fram av Eurostat, är underskattat då många länder i världen inte rapporterar några uppgifter om utländska studenter som tagit examina i deras land, däribland stora länder som USA och Australien.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Ett antal examina rapporteras till SCB efter ordinarie rapporteringstillfälle vilket betyder att antalet examina blir underskattade. Andelen efterrapporterade examina uppgår till mindre än en procent per läsår. Registret uppdateras retroaktivt med efterrapporterade examina.

2.2.5 Bearbetning

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Bearbetningsfel kan uppstå vid registreringen av svar från inkomna frågeblanketter. Då registreringen av svar sker maskinellt och genomgår flera logiska kontroller bedöms felet vara litet.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Det finns ingen information att tillgå om eventuella bearbetningsfel i statistiken.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Fel och ofullständigheter kan förekomma i högskolornas material. Fel kan också uppstå vid den manuella kodningen. Noggrann granskning av högskolornas primärmaterial på mikronivå görs i särskilda granskningsprogram. Vissa kontroller görs på makronivå, fellistor och kontrolltabeller skickas sedan ut till högskolorna. Denna granskning och kontakt med uppgiftslämnarna leder till att kompletteringar och rättningar kan göras. Merparten av de fel som förekommer bedöms vara rättade.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Utgångspunkt i statistiken låg i enkätundersökningen som genomfördes hösten 2014. Framställningstiden för enkätundersökningen var december 2014 till januari 2017. Det åtagande som fanns när undersökningen genomfördes var att leverera statistik till Eurostat, leveransen skedde i tid under 2015.

Resterande data anpassades till populationen för enkätstudien. Därför är det inte relevant att tala om framställningstid för den registerbaserade statistiken.

3.2 Frekvens

Enkätundersökningen har inte genomförts tidigare och det finns inga planer på någon uppdatering. Den *registerbaserade statistiken på EU-nivå* och den *registerbaserade statistiken på nationell nivå* tas fram årligen.

3.3 Punktlighet

Statistiken har redovisats enligt SCB:s publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken har publicerats på www.scb.se/uf0549. Statistiken finns tillgänglig i rapporten "Internationell rörlighet för utbildning bland unga i Sverige".

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Myndigheter som arbetar med statistikproduktion och forskare har möjlighet att, efter sekretessprövning, få tillgång till mikrodata. Statistik i form av antals- och andelskattningar kan på förfrågan lämnas ut i Exceltabeller.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras och kommenteras i en rapport.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken och mikrodata beskrivs i Dokumentation av statistiken (SCBDOK). Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument.

Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av mikrodata (MetaPlus). Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Undersökningen har endast genomförts en gång.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Det finns ingen information att tillgå om jämförbarhet över tid. Exempelvis finns ingen information om fler eller färre länder rapporterat över tid samt om det skett förändringar i ländernas avgränsning av vilka utbildningsformer som ingår i statistiken.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Jämförbarheten över tid är god fram till och med läsår 2014/15. Sedan höstterminen 2015 klassar CSN en del språkkurser som gymnasiala och därför ingår dessa inte längre i statistik om utlandsstudier inom ramen för högskoleutbildningen.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Pilotundersökning (enkät) om mobilitet i utbildningssyfte. Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. Osäkerhet kan finnas vad gäller utbildningsnivå enligt enkätsvar.

Rörlighet inom högre utbildning på EU-nivå. Jämförelser mellan länder måste göras med försiktighet, då det är oklart hur bortfallet påverkar statistiken för respektive land.

Rörlighet inom högre utbildning på nationell nivå. Jämförbarheten vad gäller kön anses vara god.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Observera följande vid sam användning av de tre i statistiken använda källorna:

- Eurostats statistik är oberoende av folkbokföringen, dvs. även svenskar som efter sin examen utomlands bor kvar i landet där de studerade ingår.
- I enkätstudien ingick enbart personer som var folkbokförda i Sverige vid tidpunkten för undersökningen hösten 2014.
- Enkäten omfattade inte bara examinerade ett visst år, utan samtliga i en åldersgrupp med examen inklusive sådana som studerade vid tillfället då enkäten genomfördes.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga brister i numerisk överensstämmelse då inga avrundningar görs.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är inte officiell.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som PDF-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

Enligt lagen om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål. Uppgifterna planeras att arkiveras med identifikationsuppgifter efter 2017-09-30. Ett formellt beslut på arkiveringen har ännu inte fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Vid enkätundersökningen förelåg ingen uppgiftsskyldighet. Universitet och högskolor i Sverige har däremot uppgiftsskyldighet gentemot SCB vad gäller rapportering av antal examinerade från andra länder.

E EU-reglering och internationell rapportering

Enkätundersökningen genomfördes i enlighet med de krav och de definitioner som ställdes av Eurostat. Aidentifierade uppgifter rapporterades till Eurostat.

SCB rapporterar varje år till Eurostat hur många personer från andra länder som tagit examen på svenska universitet och högskolor.

F Historik

Enkätundersökningen genomfördes för första gången vid denna undersökningsomgång. Den *registerbaserade statistiken på EU-nivå* togs för första gången fram för läsåret 2012/13. Den del av den *registerbaserade statistiken på nationell nivå* som används i denna statistik har tagits fram sedan 2013 (avser läsåret 2012/13).

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Paula Kossack
E-post	Fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010 - 479 60 05